

چشمات را باز کن و ببین با آنها چه چیزهایی را می توانی ببینی
پیش از اینکه برای همیشه بسته شوند.

نوری که نمی بینیم
انتونی دوئر

ایران

سخن روز

امام حسن عسکری (ع):

برای ادب تو همین بس که آنچه را برای دیگران نمی پسندی، از آن دوری کنی.

بحارا/اوتوار، ج ۷۸

نگاره

جدیدترین تابلوی نقاشی حسن روح الامین، نقاش و تصویرساز با عنوان «سرخ البحرین» به معنی تلافی دودربیا با موضوع ازدواج حضرت علی (ع) و حضرت زهرا (س) رونمایی شد.

نقاش: حسن روح الامین

احسان مفیدی کا
منتقد

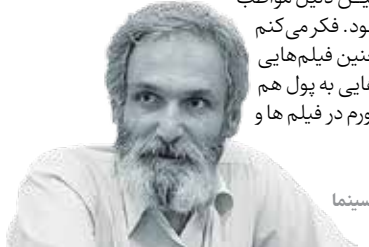

ما در مواجهه با یک تصویر جدید مرتب باید این سؤال را از خود پرسیم: «این واقعی یا فتوشاپ؟» اما همین سؤال ساده در خود پیچیدگی هایی دارد: اصلاً این دوگانه واقعی است یا ساختگی دقیق است؟

نقل قول

هیچ وقت نگذاشتم دستمزد دلیل حضورم در فیلم‌ها باشد

سیروس الوند براین یادداشتی نوشته بود با این متن «جهانگیر عزیزتورا را می دانم که با خود چه چیزی به سینما می آوری اما نمی دانم سینما با تو چه خواهد کرد به همین دلیل مواظب خود خود خودت در سینما باش». این حرف بزرگی برای من بود. فکر می کنم حداقل ۳۰۰-۴۰۰ فیلمنامه خواندم تا توانستم در کارنامه کاری ام چنین فیلم‌هایی را داشته باشم. در انتخاب‌هایم خیلی دقت کردم حتی در جاهایی به پول هم نیاز داشتم اما هیچ وقت نگذاشتم دستمزد و پول دلیل حضورم در فیلم‌ها و سریال‌ها برای نقش آفرینی باشد.

از صحبت‌های جهانگیر الماسی با موزه سینما

یادداشت

فلسفه فیلم مستند

افلاطون، شعر و فیلم مستند

یک قاب عکس را تصور کنید که در آن یک تصویربردار از یک بازیگر فیلمبرداری می‌کند و از قضا او تصویربردار مستند پشت صحنه است، حالا چه داریم؟ یک قاب با دو نوع متمایز از فیلمسازی [روایت مستند از تولید یک فیلم و یک فیلم داستانی] که دقیقاً در یک زمان و مکان اتفاق می‌افتند. این تصویر ثبت شده همزمان در خود یک خط سیرداستانی غیرواقعی هم مستندی شاید ناداستان را در خود گنجانده است. حالا همان وجهه نظر مستند در این قاب عکس هم، از دید یک بیننده آگاه، در نسبت با واقعیتی که جلوی دوربین در جریان است، نمی‌تواند به صورت تام و تمام ادعا کند که تنها و کاملاً نماینده بازنمایی آن رخداد است، چرا که به قول بیل نیکولز، نظریه‌پرداز فیلم‌های مستند، «بیشتر فیلم‌ها به عنوان گزاره‌هایی استعاری از جهان پیرامونشان، ابهامی ذاتی در خود دارند، چون منظورشان را غیرمستقیم می‌گویند، آن هم از زاویه دید شخصی و با بازنمایی یک جهان سینمایی متمایز؛ همیشه جایی برای تفسیرهای مختلف و تأکید بر جنبه‌ها یا ویژگی‌های مختلف یک فیلم وجود دارد».

از آنجایی که خود ما به تحریف رسانه‌ها در بازنمایی اعتراف داریم که آن هم به سبب مؤلفه‌هایی چون محدودیت ابزار فنی، میرانس، تدوین، افزونه‌های گرافیکی، موسیقی، صداگذاری و خیلی چیزهای دیگر، قطعی می‌کند؛ فیلم مستند هم برخلاف آن چیزی که انتظار داریم ممتهم به نوعی «ابهام در ماهیت خود» است و به همین خاطر باید از این جهت مورد بررسی قرار گیرد. ما در مواجهه با یک تصویر جدید مرتب باید این سؤال را از خود پرسیم: «این واقعی یا فتوشاپ؟» اما همین سؤال ساده در خود پیچیدگی هایی دارد؛ اصلاً این دوگانه واقعی است یا ساختگی دقیق است؟ همین دو عنوان برای تحلیل تصویر کافی است و گونه‌سومی وجود ندارد؛ در مورد مستندنمایی یا تصاویر واقعی که تماماً ساختگی نشان داده می‌شوند چه؟ اگر قصد سازنده آن تصویر فریب بوده باشد؟ حتی اگر همه اینها هم نبود و واقعی بود، جایگاه مستندساز به عنوان «شاهد» ماجرا چه می‌شود؟ به طور خلاصه نسبت مای بیننده با آن رویدادی که مستندساز به تصویر کشیده چیست؟ این سوالات درباره ماهیت فیلم مستند، فهرستی از بنیادی‌ترین پرسش‌هایی است که تأثیرگذارترین نظریه‌پردازان، متفکران و سینماگران به طرح و پاسخ آن پرداخته‌اند. آندیشیدن به همین سوالات و پاسخ آنها، قدم اول در «فلسفه فیلم مستند» است. مثل چنین سوالاتی البته پیشینه‌ای به درازای تاریخ فلسفه دارند، آنجایی که افلاطون گفت: «از قدیم بین فلسفه و

عکس نوشت

پیشنهاد

انتشار آثاری از استاد نجیب مایل هروی

اخیراً چند کتاب مهم و ارزشمند از آثار استاد نجیب مایل هروی، از سوی بنیاد مایل هروی منتشر شده است. من چندی پیش در یادداشتی که درباره استاد مایل هروی نوشتم، اشاره کردم که یکی از دغدغه‌های استاد مایل که ایشان را از نظر روحی هم آزرده می‌دارد، منتشرنشدن شماری از آثارشان است؛ کتاب‌هایی که متقاضیان و علاقه‌مندان دارد ولی نایاب شده است. اوضاع ناپسaman چاپ و نشر و نیز عدم اهتمام بعضی از ناشران این کتاب‌ها، سبب شده است که بسیاری از این آثار در بازار یافت نشود. این نکته گفتنی است که پژوهش‌های استاد مایل هروی در زمینه‌های ادبیات و متون کهن و دانش تصحیح متون، در سطح والای این رشته‌ها قرار می‌گیرد؛ بسیاری از آنها حکم کتاب مرجع دارد و مورد مراجعه پژوهشگران این حوزه‌هاست.

این ماه خرسندی است که در یکی دو سال اخیر، به حدت و اهتمام شهاب‌الدین مایل هروی فرزند استاد و با حمایت معنوی دیگر اعضای این خانواده گرانقدر، شماری از این آثار منتشر شده است. شهاب‌الدین مایل «بنیاد مایل‌هروی» را تشکیل داده و اینک نام و نشان این بنیاد روی این آثار خودنمایی می‌کند. این کتاب‌ها حروف چینی و ویرایش و صفحه‌آرایی مجدد شده و در این قسمت باید قدردان شاعر و پژوهشگر گرانقدر سیدنورالله تهماسبی خراسانی باشیم که با جدیت و دقت بسیار و دل‌بستن و وقت‌گذاشتن بر این کار، آنها را آماده کرده است. من نیز افتخار صفحه‌آرایی کتاب‌ها را داشته‌ام و در این هنگام با مروری که در متن‌ها داشته‌ام با ارزش والای این آثار بیشتر واقف شده‌ام. طرح جلد کتاب‌ها کار وحید عباسی و منصوره خلیلی است.

این کتاب‌ها از سلسله آثار استاد مایل در این اواخر منتشر شده است: معراج‌نامه، شیخ عبدالرحمان جامی، خاصیت آبنگی، اندر غزل خویش نهان خواهم گشتن، نقد و تصحیح متون، تاریخ نسخه‌پردازی و تصحیح انتقادی نسخه‌های خطی، سایه به سایه. در کنار انتشار آثار کانال تلگرامی و سایت «بنیاد فرهنگی مایل‌هروی» (https://t.me/Najib_Mayel_Heravi) در هم راه‌اندازی شده است و با این نشانی می‌توانید آثار او را در دسترس است. برای تهیه کتاب‌ها هم می‌شود به سایت <https://mayelheravi.com/> مراجعه کرد. باید خداوند را شاکر باشیم که با انتشار این کتاب‌ها، استاد مایل هم رضایت قلبی و آرامش روحی بیشتری دارند. همچنین باید قدردان شهاب‌الدین مایل و همسر گرامی ایشان خانم فرانگ نافلی باشیم که مراقب وضعیت جسمی و روحی استاد بوده‌اند و نیز در انتشار کتاب‌ها هم قدم پیش نهاده‌اند و هم درم.

یکی از دغدغه‌های استاد مایل که ایشان را از نظر روحی هم آزرده می‌دارد، منتشرنشدن شماری از آثارشان است؛ کتاب‌هایی که متقاضیان و علاقه‌مندان دارد ولی نایاب شده است

بیزیاری از مدافعان دروغین حقوق بشر

سجاد بلوگات، فعال فرهنگی و از مجریان صدا و سیما با انتشار ویدیویی از شهدای به صف شده فلسطینی نوشته است: «من از هر چه حق حقوق بشر است، از هر ساختمانی که به نام ملل است از آنهایی که نگران سگ بیابان هستند و چشم به این نسل کشی بسته‌اند، از همه بیزارم.»

یادی از شهید الحورانی

هادی معصومی زارع ، نویسنده و مستندسازی که این روزها برای انجام کارهای تحقیقاتی خود در لبنان به سر می برد تصاویری را از مراسم تشییع شهید «حسین نعمه الحورانی» در شهر مرزی «بنت جبیل» منتشر کرده. الحورانی از روزندگان حزب‌الله بود که در حملات هوایی رژیم صهیونیستی به خاک لبنان به شهادت رسید. او در ادامه تصاویر دیگری را با دنبال‌کنندگان صفحه‌اش به اشتراک گذاشته که بخشی از جنایات صهیونیست‌ها را پیش روی بینندگان می‌گذارد. معصومی زارع همچنین عکسی را از «وادی الحجیر» که از آن به عنوان قبرستان تانک‌های مراکوا در جنگ ۳۳ روزه یاد می‌کنند، منتشر کرده است.

نوشته بهزاد عبدی درباره اجرای نخست «کوچه عاشقی»

بهزاد عبدی، هنرمند آهنگساز در تازه‌ترین پست خود، نکاتی را درباره نمایش «کوچه عاشقی» با دنبال‌کنندگان صفحه‌اش به اشتراک گذاشته و درباره این اثر که اجرای نخست آن به زنده‌یاد آتیلا پسپانی تقدیم شده نوشته: «شامگاه جمعه ۱۸ خرداد، کنسرت نمایش کوچه عاشقی با استقبال و تشویق پیوسته تماشاگران روبه‌رو شد. محمدرضا مالکی، بازیگر در انتهای اجرا، این نمایش را از طرف گروه به زنده‌یاد آتیلا پسپانی تقدیم کرد. سال گذشته در روزیابانی اجرای کنسرت نمایش «قصه ترانه‌های ماندگار»، جامعه فرهنگی کشور این هنرمند توانمند را از دست داد.» کارگردانی نمایش «کوچه عاشقی» را سید جلال‌الدین دری برعهده دارد و در آن هنرمندانی همچون امیرحسین آرمان، امیرکاوه آهنین جان، صدف بهشتی، حمیدرضا ترکاشوند، سمیرا حسینی، محیا دهقانی، آناهیتا دری، پریسا روزبهنای، فرداد صفاخوا، بهزاد عبدی، سولماز غنی و الهام کریمی به ایفای نقش می‌پردازند.

قول پلیس فنا برای ارزبایی «همستر کامبت»

در شرایطی که تب بازی تلگرامی «همستر کامبت» داغ شده، بسیاری از کارشناسان و حتی رسانه‌های غربی به کاربران هشدار می‌دهند که مراقب تبعات احتمالی این بازی باشند؛ حتی عده‌ای گفته‌اند که مردم از به اشتراک گذاشتن آیدی تلگرام خود در گروه‌های عمومی پرهیز کنند، چراکه سبب لو رفتن هویت آنان می‌شود. در این بین پلیس فنا هم دست به کار شده و کارشناسانش در حال ارزیابی آسیب‌های احتمالی این بازی هستند. رامین پاشایی، معاون فرهنگی اجتماعی پلیس فتای جمهوری اسلامی در همین رابطه گفته: «فعلاً در حال ارزیابی تهدیدات و آسیب‌ها هستیم و نتیجه ارزیابی‌ها نیز زود اعلام می‌شود.»

ثبت رویدادهای زندگی روزمره هر چند که عادی و پیش پا افتاده به نظر برسد، اما از آن جهت که روایتگر دوره‌ای از زندگی مردم این آب و خاک است به خودی خود ارزشمند است؛ چرا که شاید در آینده‌ای نه چندان دور برخی از این قاب‌ها دیگر تکرار نشوند. این تصویر یکی از قاب‌های زندگی معاصر مردم همدان است.

عکس: رضاکنگه امیران

